

Cesta

1
2011

KŘEŠŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 12 Kč

Modlitba	3
První izraelští králové	4
O špuntíku a Džinovi	6
Ta naše květena - česká? 1.....	8
Jan Twardowski o malém zrnku	10
Podobenství.....	11
Toulky s Kuldou.....	12
Zahrajte si.....	14
Vločka	14
Soutěž o tři knihy	15
Písnička.....	16

Upozornění pro předplatitele

**Od ledna 2011 je cena časopisu Cesta zvýšena
na 12 Kč. Roční předplatné činí tedy 120 Kč.**

**Číslo účtu pro úhradu předplatného:
43-3856220207/0100**

Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna Print s. r. o.
Distribuce: A.L.L. production s. r. o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9,
tel.: 840 306 090, e-mail: Rostislav.Gajdosik@predplatne.cz
Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, přímo s distributorem.
Ilustrace: J. Wienerová, H. Rokytová a archiv časopisu Cesta
Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Pane Bože,
prosím tě za maminku, tatínka,
sestřičku i ostatní příbuzné,
za své kamarády, paní učitelku
i za všechny další lidi.
Prosím, buď nám všem
po celý tento rok nablízku.
Amen.

17. Šalomounova moudrost

Určitě jste už, děti, někdy slyšely, že někdo o někom řekl, že je moudrý jako Šalomoun, případně že něco šalomounsky vyřešil. Proč se to říká?

Když se Davidův syn Šalomoun ujal vlády, zdál se mu sen. Hospodin se ho v tom snu zeptal, co by si od něj přál. Šalomoun odpověděl, že by si přál moudré srdce, aby dokázal správně rozhodovat různé spory svých poddaných. „Jsem

ještě příliš mladý, Hospodine, abych lidem vládnul. Bez tvé pomoci to nedokážu.“ Hospodina jeho odpověď velmi potěšila. Byl rád, že si nepřál ani zlato, ani slávu, ani dlouhý život či smrt svých nepřátel. Jeho přání mu splnil a navíc mu přidal i to, oč nežádal – bohatství a slávu.

Když se Šalomoun probudil, obětoval Hospodinu a vystrojil velkou hostinu pro své služebníky. Brzy se ukázalo, že je skutečně moudrý. Před jeho trůn přišly dvě ženy se žádostí, aby je rozsoudil. Nesly s sebou miminko. Jedna z nich řekla: „Pane, bydlíme spolu v jednom domě a oběma se nám narodil chlapeček. Dítě této ženy však v noci zemřelo. Vzala je a vyměnila za mé živé dítě v mém lůžku. Ráno jsem se lekla, že je můj chlapec mrtvý, když jsem se však pořádně podívala, zjistila jsem, že to není můj syn.“ Druhá žena však křičela: „To není pravda – její dítě zemřelo a ne moje!“ Začaly se spolu hádat.

Král řekl svým služebníkům: „Přineste meč.“ Ženy utichly a dívaly se, co se bude dít. Král prohlásil: „Obě tvrdíte, že je dítě vaše. Rozsekne je tedy na dvě poloviny a každá si vezmete svoji.“ První žena se velice ulekla a zvolala: „Ne, to nemůžete udělat! Raději je dejte té druhé ženě, jen je nezabíjejte, můj pane!“ Její sokyně však prohlásila: „Správně král rozhodl – ať není ani tvoje ani moje – ať je rozsekne!“

Co myslíte, jak to dopadlo? Byl opravdu Šalomoun tak krutý, že by ne-

chal zabít nevinné dítě? Kdepak! Podle reakce obou žen však poznal, která z nich je maminka malého chlapce. Byla to samozřejmě ta první žena – raději se svého dítěte vzdala, jen aby mu zachránila život. Král hned rozkázal, aby jí chlapečka vrátili.

Pověst o jeho moudrosti se brzy rozšířila i za hranice země. Dokonce jej přijela navštívit i královna ze Sábý. Přivezla s sebou bohaté dary, ale také spoustu hádanek, které si pro Šalomouna připravila. Chtěla se přesvědčit, zda je opravdu tak moudrý, jak se o něm vypráví. Král ji nezklamal. Na všechny její otázky správně odpověděl a když se loučili, také ji bohatě obdaroval.

O Šalomounově moudrosti se můžeme přesvědčit i my – v Bibli jsou v knize Přísloví mnohé jeho moudré životní rady zaznamenány.

Jana Krajčířiková

O špuntíku a Džinovi a jak to všechno bylo

Byl jednou jeden špuntík. Takový klouček malý, ale šikovný.

Nebyl z korku a nebyla to zátkka, kterou se zavírají láhve. Když se takovou zátkou uzavře láhev, Džin, který je schovaný uvnitř, musí sekat dobrotu. Neslyší, co se venku děje, a obvykle se schoulí na dně láhve a spí. Pokud někdo láhev otevře, Džin – duch, musí vyskočit ven a zeptat se: „Co pán poroučí?“ Pak musí na slovo poslouchat člověka, který ho z láhve vysvobodil.

Ale já jsem se s vámi, děti, zapovídala a probuzený Džin zatím vyskočil z odzátkované láhve, nedostal žádný rozkaz a vklouznul do našeho špuntíka, našeho malého hodného kloučka. A co se stalo potom, to si ani nepřejte slyšet.

Chlapeček najednou přestal poslouchat maminku a místo toho poslouchal Džina z láhve. Džinovi nikdo neporoučel a ten si musel vynahradiť vše, co po celou dobu spánku nestihnul. Maminka svého chlapce nepoznávala. Když spolu vešli do obchodu, pobíhal mezi stojany a regály, shazoval na podlahu zboží a vůbec se neomluvil a nesnažil se něco z toho uklidit. Pak vběhnul paní prodavačce za pult a vypadalo to málem, že chce vykrást pokladnu. Pak si to rozmyslel a zatímco maminka platila koupené zboží, Džin s chlapečkem vyběhli ven na ulici, po které jezdila auta. To už měla maminka opravdu strach, že se stane něco hrozného. Silnice, po které jezdí auta, je opravdu velmi nebezpečná.

Její volání a napomínání klouček jakoby neslyšel. Zastavil ho až pan strážník, do něhož chlapeček vrazil. Pan strážník vzal chlapce za ruku a na chodníku spolu počkali na maminku. Vysvětlil jim, co by se mohlo stát, kdyby řidič za volantem nedával dobrý pozor.

Kdybych měla vyprávět, co všechno ještě do večera chlapeček s Džinem provedli, nebyla by to pěkná pohádka. To vám raději povím, jak to všechno nakonec dopadlo.

Večer přišel domů tatínek a ustaraná maminka mu povídala, co se s jejich kloučkem děje. Že jim ho snad někdo vyměnil.

„Tak se na to podíváme,“ povídá moudře tatínek. „A víš co, maminko, my ho vykoupáme. Beztak je za celý den od toho zlobení pořádně upatlaný.“

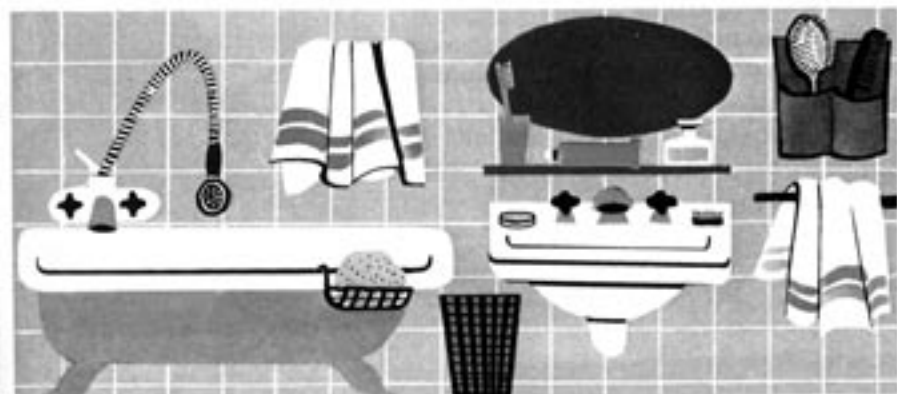
A jak tak s maminkou kluka koupali, mydlili a pěnili a sprchovali, čistili

zoubky a taky uši, z jednoho ouška vypadl chlapečkovi špuntík, zátka – a Džin vyskočil ven. Už toho měl za celý den dost a hledal nějakou láhev, do které by se zase aspoň na sto let schoval. Zrovna tam stála jedna velká láhev od sirupu. Džin skočil dovnitř a maminka láhev rychle ucpala.

Z kloučka se stal zase hodný andílek a než usnul, ještě si s tátou a maminkou pověděli, proč vlastně zlobil. Když měl v uchu ten veliký špunt, tu zátku, tak přece maminku NESLYŠEL a proto ani nemohl POSLOUCHAT.

Svatava Mášová

Blahopřejeme výhercům soutěže z listopadového čísla Cesty
(tajenka: Zemřelé):

Eliška Hořínková z Ratají nad Sázavou
Ríša Mendel z Kolína
Danča Malá z Kojetína

1. Rozrazil (Veronica)

Jistě znáte tyto drobné, nenápadné rostlinky. Svoji krásu vám vyjeví, až když se k nim skloníte a podíváte se zblízka na jejich květy. Nejběžnější druhy rozrazilů v naší zemi se totiž pyšní pěknou modrou barvou a dokonce jemným proužkováním. A že jsou tihle Rozrazilové početný rod; jen u nás jich máme asi třicet druhů (v euroasijském mírném pásmu by se našlo druhů kolem 150).

Rodový název Veronica je vysvětlován několika způsoby. Nejčastěji se odvozuje od latinských slov vera (pravá) a unica (jediná). Legenda ze 13. století tvrdí, že rozrazil byl pojmenován na počest Římanky Veroniky, která vyléčila císaře Tiberia z malomocenství.

Rozrazil se řadí do čeledi krtičníkovitých a můžete je najít prakticky všude. Každému druhu však vyhovuje něco jiného, a proto si povíme o několika nejběžnějších.

Rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*) je jedna z našich nejběžnějších rostlin. Tuto vytrvalou květinu nacházíme na loukách i mezích, ve městě na zatravněných plochách, rovněž ve světlých listnatých i smíšených lesích. Kvete od května do července čtyřcípými, sytě modrými kvítky. Lodyha je přímá, chlupatá ve dvou podélných pružích, listy tmavě zelené a vroubkovaně pilovité. Lidově se tomuto našemu nejhojnějšímu rozrazilu říká pršavka. Tento název vznikl na základě pověry, podle níž po utrnutí této rostliny začne pršet.

Rozrazil lékařský (*Veronica officinalis*) roste v sušších a světlých místech: na lukách, pastvinách, na pasekách, podél cest a v lesích, a to od nížiny až do hor. Obzvláště hojný je ve vřesových borech a doubravách. Má poléhavé, chlupaté lodyhy, vejčité okrouhlé listy, květy jsou čtyřcípé, modrofialové až bledě modré. Kvete od června do srpna a je to trvalka. Pro léčivé účinky se sbírala kvetoucí nať, obsahující například třísloviny, vitamín C nebo nejvíce ceněnou látku aukubin. Rozrazil se podával při zánětech průdušek nebo močových cest, dnes se již téměř nepoužívá.

Rozrazil potoční (*Veronica beccabunga*) se vyskytuje na březích vod, v pobřežních křovinách nebo vlhkých lučních příkopech. Jde o vytrvalou bylinu, zcela lysou, listy jsou elipsovité a velmi jemně pilovité, bylina má

přímý vzrůst. Květy jsou čtyřcípé a tmavě modré, kvete od května do srpna. Kvetoucí nať byla používána v čerstvém stavu v lidovém léčení. Rostlina obsahuje kromě tříslovin také značné množství vitamínu C. Proto se používá i k přípravě jarních vitamínových salátů.

Rozrazil perský (*Veronica persica*, na obrázku) je jednoletá bylina. Daří se mu na hlinitých až hlinitopísčítých vlhčích půdách, bohatých na živiny. Je to běžný plevel na skládkách, polích, v zahradách i podél cest. Poznáte jej podle poléhavé lodyhy a hrubě pilovitých listů. Čtyřcípý květ je světle modrý s tmavými proužky. Kvete od března do října. Původně se vyskytoval v pohořích střední Asie, k nám byl zavlečen počátkem 19. stol. (zřejmě do botanických zahrad). Patří mezi nejběžnější plevele a snadno se šíří.

Petra Štěpánová

Jedna holčička, co odjakživa bydlela v Radomi, přijela poprvé do Varšavy, aby navštívila zoologickou zahradu.

- Tak co se ti tam líbilo? – zeptal se tatínek, když se vrátila a popíjela čaj s mlékem.

Nevěděla, co odpovědět, a tak se tatínek jal napovídat:

- Co takhle bílý polární medvěd s protáhlou hlavou a maličkýma ušima, s chlupatými šlapami, aby neuklouzl na ledě?

- Anebo slon, který vypadá jako nahý, ačkoli má nahá pouze chodidla?

- Anebo klokan s taškou na břicho?

- Všecko jsem to viděla – odpověděla holčička – ale mně se nejvíc líbil malý šedivý vrabec s černým krčkem a bílou skvrnkou nad okem, který poskakoval v ZOO po cestě.

Vzpomněl jsem si na tu holčičku, když jsem četl, že Pán Ježíš mluvil nejenom o andělech a o nebi, ale i o jednom malém zrnku. Mluvil nejenom o chrámu v Jeruzalémě, ale také o mamce, která mísí těsto, držíc v ruce vařečku.

Protože k čemu by to bylo, kdyby někdo jenom zevloval po hvězdách vysoko na nebi a nestál o míchaná vejce!

Protože k čemu by to bylo, kdyby někdo chtěl vzlétat k nebi a neodkládal by nůžky na dohodnuté místo v domě!

Přeložil Emil J. Havlíček

O deseti družičkách

Tradiční izraelská svatba probíhá jinak než u nás. Přípravuje se veliká slavnost, která začíná příchodem ženicha. Nikdo však přesně neví, kdy se ženich objeví, může to být i uprostřed noci. Proto každý, kdo se chce slavnosti zúčastnit, musí být připraven – jakmile vejde ženich a jeho průvod do nevěstina domu, dveře se za nimi zavrou a žádný opozdilec již není vpuštěn dovnitř.

Takovou situaci popisuje podobenství o deseti družičkách – pět z nich bylo připraveno i na dlouhé čekání – vzaly si nejen lampy, ale i zásoby oleje. Dalším pěti však olej došel a jejich lampy vyhasly, takže v okamžiku příchodu ženicha se nemohly k průvodu připojit.

Každý křesťan by měl být připraven na své setkání s Bohem. Nikdo neví, kdy se to stane – může to být za desítky let nebo také zítra. Kdo však nebude připraven, kdo nebude mít dost „oleje“, aby jeho lampa svítila, toho pak ženich – Ježíš – nebude znát. Co je tím olejem? Naše víra, kterou posilujeme modlitbou, četbou Bible, nasloucháním výkladu Božího slova, setkáváním s dalšími křesťany... Máme-li dost oleje, naše lampy budou svítit silně nám i jiným lidem – vždyť máme být světlem světa. Ale pozor – tento olej si nemůžeme od nikoho půjčit – před Bohem neobstojíme s vírou někoho jiného. Že to celé zní hrozivě? Hrozivé to ale není. Jde jen o to nezapomínat na Boha a neodsouvat jej stále na později – „až bude čas“.

Jana Krajčířiková

Práce má chutný konec a Smejčil slibuje pomstu – dokončení

Otec Jurášek vyběhl na silnici, naklonil se do auta a vracel se s uzavřenou bílou krabičkou. Teď už to chtělo jen hraničku zapálit, jenže chraští bez papíru na podpal nechtělo hořet, marně všichni hospodáři škrtali zápalkami.

„Ustupte, ustupte,“ dával najevo Kulda. Slétl k hraničce dřeva, dvakrát nad ní zakroužil a vyšlehl oheň.

„Děkujeme, Kuldo!“ volali všichni a kulový blesk jim potěšeně kroužil nad hlavami a z rozpaků zčervenal. „No, porybný, pane Jurášku, pořídil jste si výborného pomocníka.“

„To je kamarád našich dětí,“ upřesnil otec Jurášek a nabízel pruty s napíchnutými rybičkami starostce Panpeliškové, hostinskému Pivoňkovi a hospodářům. „Pojďte si opéct rybí pochoutku.“

„A do popela potom zahrábnem moje brambory,“ navrhl hospodář, kterému jich povodeň vyorala dvě brázdy. Všichni ho za ten nápad chválili.

Těch podarovaných prutem s nabodnutými rybičkami bylo tolik, že se všichni k ohníčku nevešli, a tak zatímco starostka Panpelišková, hostinský Pivoňka a dva hospodáři už chroupali tu úžasnou pochoutku a pochvalovali si ji, ostatní teprve nastrkovali pruty nad plamen a těšili se na ni. Pět rybiček na proutku upekli do zlatova i pan porybný.

„To je pro tebe, Kuldo,“ zavolal vzhůru. „Ty si to zasloužíš nejvíc.“

„Já se sytím tou báječnou vůní,“ přetlumočila Lucinka, co vlídným kroužením odpovídal Kulda z výšky. „A jsem na to pyšný, protože takovou dobrotu ještě žádný kulový blesk neochutnal.“

Rybičky si nad ohněm opekly i děti. Celá skupina se sesedla se silnicí za zády a čekala, až se v popelu upečou brambory. Sluníčko na své cestě k západu přesunulo svůj žhavý zájem z borových lesů na zmáčenou louku, a tak vůně opékajících se rybek byla vystřídána vůní čisté vody, která stoupala z vysychající trávy. I Kulda podle Lucinky hlásil, že se to příjemně vdechuje.

Porybnému Juráškovu se zželelo Smejčila, který stál sám v pozadí opřen o své kolo a pomrkal. A poněvadž jeden prut s napíchnutými rybičkami pořád ještě zbýval, nabídl mu jej.

„Smejčile, pojď si taky opéct.“

„Já...?“ uraženě se nafoukl ten pověstný kvítkovský občan, ač mu v žaludku kručelo a byl by hryzal i tvrdé rybí hlavičky, které končily v ohni. „Já takovou rybí chamrad' nejím!“

Všichni se rozesmáli, dokonce i Kulda se ve vzduchu tak třásl smíchem, až to blikalo do očí. Smejčil vsedl na své staré kolo, které možná potřebovalo jen promazat, aby tolik neskřípalo, a hrdě odjížděl. Počkej, Kuldo, ty jedno poletující, poskakující světýlko, s tebou si to vyřídím, protože tys zavinil mou potupu a hanbu. A začal přemýšlet o strašné pomstě.

Ladislav Muška
(pokračování příště)

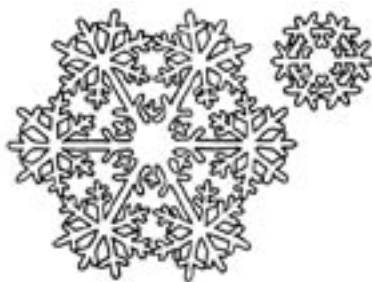
Skládačka

Napište písmena abecedy třikrát na malé tuhé čtverečky, položte je na stůl lícem dolů a zamíchejte je. Každý z hráčů, kterých by nemělo být víc než pět, si vezme deset čtverečků a z písmen na nich sestaví jedno nebo více slov. Každé správně složené slovo má hodnotu tolika bodů, kolik obsahuje písmen. Za slova od tří do pěti písmen se připočítávají dva body a za slova od pěti písmen výš čtyři body. Po několika kolech se body sčítají a vítězí ten, kdo jich má nejvíc.

Jaké slovo to je?

Jeden z hráčů jde za dveře, ostatní se rozdělí na dvě skupiny a domluví se na nějakém známém slově, které má dvě slabiky (např. kočka, večer, Praha atd.). Jedna skupina dostane první slabiku a druhá druhou. Pak hráče za dveřmi zavolají a domluvené slovo řeknou tak, že je obě skupiny vysloví zároveň. Hráč má uhádnout, které slovo to je.

Z. S.

Vločka

Padá vločka, druhá, třetí,
náves už je plná dětí.
Ze sněhu se radují,
kloužou se a sáňkují.
Když se večer sešeří,
běží domů k večeři.

Mirka Žáková

Příběh o třech mudrcích, kteří se přišli poklonit malému Ježíškovi, jistě znáte. Proto pro vás snad nebude těžké seřadit správně věty tak, jak mají jít za sebou, a tím získat pořadí písmenek do tajenky. Pokud si nebudete jistí, nalistujte si v Bibli 2. kapitolu Matoušova evangelia. Svě řešení nám pošlete nejpozději do poloviny února – neváhejte, knížky už čekají na své výherce, jejichž jména se dozvíte v březnové Cestě – tak ať mezi nimi nechybí to vaše!

1. Tehdy Herodes tajně povolal mudrce a podrobně se jich vyptal na čas, kdy se hvězda ukázala. **(Ž)**
2. Padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary – zlato, kadidlo a myrhu. **(N)**
3. „Kde je ten právě narozený král Židů?“ **(C)**
4. Zaradovali se, vešli do domu a uviděli dítě s jeho matkou Marií. **(Y)**
5. Když se v Betlémě narodil Ježíš, objevili se v Jeruzalémě mudrci od východu a ptali se: **(Ú)**
6. „Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ **(T)**
7. Oni mu odpověděli: **(B)**
8. „Jděte a pátrejte důkladně po tom dítěti; a jakmile je naleznete, oznamte mi to, abych se mu i já šel poklonit.“ **(M)**
9. Když to uslyšel král Herodes, velmi se znepokojil a svolal všechny velekněze a zákoníky. **(A)**
10. Potom je poslal do Betléma a řekl: **(Í)**
11. „V judském Betlémě.“ **(O)**
12. Vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. **(K)**
13. Oni krále vyslechli a dali se na cestu. **(U)**
14. Potom, na pokyn ve snu, aby se nevraceli k Herodovi, jinudy odcestovali do své země. **(U)**
15. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. **(S)**

(Jména výherců listopadové soutěže tentokrát najdete na str. 7)

Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce,
v Bohu zůstává a Bůh v něm.

1. list Janův 4,16

1. Když jsme ti na - blí - zku, když jsme jen tví,
2. Když jsme ti na - blí - zku, když jsme jen tví,
3. Když jsme ti na - blí - zku, když jsme jen tví,

1. jsme ja - ko ptá - če, co ve hní - zdě spl.
2. jsme ja - ko ryb - ka, co ve vo - dě dlí.
3. jsme ja - ko dí - tě, co do - mov je, ví.

Autor neznámý
Z němčiny přel. Zdeněk Svoboda

